

غریزی و فطری دختران جوان است.

□□□

به محله بی دیگر آمده ام. سالن دیگری پیدا کرده ام: در شهرک پولداران تازه به دوران رسیده، در سالن انتظار یک خانه ویلایی ایستاده ام و مثل روستایی ها از تماشای این خانه بسیار بزرگ و شیک که مثل یک آموزشگاه عظیم علمی روی دیوارهای سالن انتظارش، برنامه های صبحگاهی و عصرگاهی کلاس های مختلف باله، رقص آذری، رقص غربی، انواع رقص های محلی، هندی، عربی و حتی رقص ژاپنی! نصب شده، سرم را می خارانم! مراجعین پس از انتخاب نوع کلاس و تطابق پیش نیازها و کلاسهای اصلی و دوره های لازم، به رییس دفتر مراجعه کرده و با پرداخت شهریه های هنگفت و رود خود را به جهان لغزنده رقص به ثبت می رسانند. تعداد جلسات این کلاسها زیاد، مدت ترم طولانی و شهریه صد البته بسیار گران است.

پس دیگر سرم را نمی خارانم اگر خانم هایی را می بینم که در خودروهای بسیار لوکس، لباسهای آخرین مدل، زیور آلات فراوان و گرانبها یکی پس از دیگری با ساکی در دست که حاوی لباس مخصوص رقص انتخابی آنها است سر می رسند. دختری ۱۹ ساله که اضطراب فراوان دارد که نکند آموزش های رقص ایرانی او به موقع تکمیل نشود می گوید: سه ماه دیگر جشن عروسی ام برگزار می شود و من باید بتوانم بسیار خوب و سنجیده در این مراسم برقصم تا بعداً پیش دوستان و آشنایان که فیلم این جشن را می بینند آبرویم نرود. دختر دیگری که کمی آن سوتر نشسته می گوید تازه به ایران برگشته است. او تأکید می کند که پس از بازگشت به ایران، حالا در تطبیق خود با محیط جامعه ایران مشکل دارد، پس به اینجا می آید تا سرش گرم شود.

اما انگیزه دختر سومی جالبتر است؛ سرت را بخاران! او می گوید: تمام دختران فامیل در این کلاسها شرکت کرده و فارغ التحصیل شده اند، مگر من چه از آنها کم دارم؟ نباید عقب بمانم.

بین من این «شبه گزارش را از کجا شروع کردم و در کجا به پایان می رسانم. اصلاً متوجه این نکته هستی که حتی آدمی که می خواهد راجع به رقص یک گزارش نیمچه تحقیقی بنویسد خودش باید در این عالم مثل سگ برقصد!

این کلاسها البته مال شمال شهری ها است. در جست و جوییم از جنوبی های شهر به این کلاس ها بر نمی خورم اما بعضی ها می گویند رقصنده های جنوبی معمولاً بدون تئوری و فرمول، رقص ها را در کلاسهای غیر رسمی و خودمانی، «غلط و غلوپ» از دیگران می آموزند. نه این که این پدیده روبه رشد در جنوب شهر تعطیل باشد. همین بعضی می گویند که گذشت زمان به مرور، جنوبی ها را هم زیر سم این اسب سرکش و چموش در خواهد آورد!

یک کارشناس علمی و عملی رقص که مراد تهیه این گزارش یاری می کند، می گوید این کلاس هایی که من و تو امروزه شاهدش بودیم قطعاً هیچ ربطی به هنر رقص ندارند چرا که در بیشتر موارد، حتی مریدان این کلاس ها نیز از این هنر بی اطلاع و بی نصیب اند. آنها معمولاً از روی نوارهای رقص ویدیویی، چند حرکت خاص و چند قرو اطوار مخصوص را یاد گرفته و بساطی برای خودشان - در این آشفته بازار - پهن کرده اند. باله، هنری است پر دامنه و اصیل و بسیار مشکل که به یقین زوایای آن در کلاسهای ربع ساعتی نمی گنجد. البته جوهر واقعی رقص ایرانی هم در این کلاسها جایی ندارد و چشمگیرترین نمود آن در این کلاسها تنها چند تکه پارچه الوان و رنگارنگ است که به صورت دامنی پرچین سرهم بندی شده و به عنوان نماد رقص اصیل ملی ایران به خلاقیت قالب می شود. اما به این کلاس ها باید به عنوان یک پدیده اجتماعی نگریست که نشانگر رشد روز افزون تمایل افراد به سطحی نگری و گذران زندگی به عنوان یک تکلیف بی مقصد است، که اگر قواعد و اصول و جوهر هنر رقص در میان بود، همه چیز فرق می کرد.

و ختم کلام این که وقتی شنیدم مربی یکی از همین کلاسهای رقص مخصوص آقایان پسر نوجوانش را تنها بخاطر ابراز تمایل به شرکت در این کلاسها به زیر شلاق گرفته بود باز دوباره سرم را خاراند! الو گرفته بود سرم، کاش تویش پر از پشگل بود!

دوره های آموزشی باله را طی کرده و سپس در خطوط موازی «باله، ژیمناستیک و بدنسازی» ادامه داده است تا این که چند سال پیش، بنا به تقاضای شاگردانش در باشگاه بدنسازی، کلاسهای آموزش باله را راه انداخته است.

بچه های کلاس شما چند ساله اند؟

- معمولاً بین ۷ تا ۱۰ ساله.

با چه پیش درآمدی؟

- آنها قبلاً در کلاس های ژیمناستیک شرکت کرده و آمادگی جسمانی لازم را به دست آورده اند.

در کلاسهای ابتدایی چه حرکاتی می آموزید؟

- حرکات و حالات متفاوت دست ها و پاها و حرکات موزون.

در مراحل بعدی؟

- آموزش پیچیده تر می شود.

با استقبال؟

- بله، استقبال فوق العاده زیاد است. در همین باشگاه برای بچه های ۵ تا ۱۰ ساله تابستانها چندین کلاس ۲۰ نفره برگزار می کنیم، «مادران خیلی مشتاقند که دخترانشان در کنار کلاسهای مختلف تابستانی، در باله هم شرکت کنند. بعضی ها آنقدر مشتاقند که بچه هایشان را در طول سال تحصیلی هم برای شرکت در این کلاس ها به باشگاه می آورند. آنها از نظر مالی در چه سطحی اند؟

- شهریه کلاس ها خیلی کم است. به همان اندازه کلاس های زبان یا استخرهای شنا است. پس شرکت در این کلاسها که هفته ای یکبار و در طول دو ماه برگزار می شود بار مالی چندانی برای خانواده ها ندارد. اتفاقاً یکی از دلایل استقبال، ارزان بودن شهریه این کلاسها است.

با ذهنیتی که از پوسته باله هست با مشکلی مواجه نمی شوید؟

- نه. خوشبختانه تنها مشکلی که می تواند پیش بیاید ممکن است به خاطر استفاده از نوارهای غیر مجاز در تمرین ریتمها باشد که ما هرگز از چنین نوارهایی استفاده نمی کنیم. اینجا اصلاً مرد نیست؟

- نه محیط کاملاً زنانه است. تمام موارد رعایت می شود.

در این کلاسها فقط دختر بچه ها شرکت می کنند؟

- نخیر. این کلاسها در بین خانم ها و دختران جوان هم علاقه مندان بسیاری دارد. آنها معمولاً در قالب تیم های چهار یا پنج نفره دور هم جمع می شوند و کلاس باله هر بار در خانه یکی از آنها تشکیل می شود. از هر تیپی معمولاً در بین آنها وجود دارد اما بیشترشان از قشر کارمند و تحصیلکرده اند.

آنها با چه انگیزه ای به این کلاسها رو می آورند؟

- بعضی از خانم ها بنا به تقاضای شوهرانشان که دوست دارند همسرانشان رقص بلد باشند شرکت می کنند، برخی برای رفع خستگی کار و افسردگی می آیند؛ بعضی می خواهند به شکلی در زندگی شان تنوع به وجود بیاورند؛ بعضی می خواهند از عالم هنر، چیزی بلد باشند. اما اکثریت به عنوان یک تمرین جسمانی فرج به آن می نگرند. و البته در میان آنها کسانی هم پیدا می شوند که بنا به توصیه پزشک و جهت رفع افسردگی در کلاس ها شرکت می کنند. به هر حال تعداد شرکت کنندگان و علاقه مندان بسیار زیاد است.

روش کاری شما برای آموزش چیست؟

- پس از آموزش های مقدماتی و آمادگی جسمانی اولیه، کار اصلی را شروع می کنیم. برخی ابتدا به صورت تئوری و حتی روی تخته سیاه، هریک از حرکات را آموزش می دهند و پس از مدتی آنها را روی یک قطعه موسیقی با هم ترکیب می کنند و بعضی هم آموزش حرکات را روی قطعات موسیقی کوتاه و ساده شروع می کنند و کم کم به سراغ قطعات طولانی تر و پیچیده تر می روند.

قطعات موسیقی مورد استفاده در این کلاس ها مجازند؟

- تمام قطعات از موسیقی مجاز بوده و بیشترشان از صدا و سیما پخش می شوند.

مثلاً کدام قطعه موسیقی؟

- یکی از معمولترین و پر طرفدارترین قطعات که در کلاس های باله بسیار مورد استفاده قرار می گیرد موسیقی متن سریال امام علی (ع) است که آموزش کامل آن به معنای تکمیل کردن فنون رقص باله است.

از آهنگهای دیگر؟

- مثلاً نازنین مریم، مجنون، پاییز طلایی و بسیاری از ترانه های قدیمی و محلی ایران و همچنین قطعات سنتی.

لباس مورد استفاده؟

- همان لباسهای ورزشی که در کلاسهای بدنسازی مورد استفاده قرار می گیرد.

خب، دیگر؟

- من به حرفه خودم و افراد شرکت کننده در این کلاس ها که مجموعه ای کاملاً زنانه است به عنوان یک فعالیت سالم و مجموعه ای از افراد سالم نگاه می کنم.

سطح تحصیلات شرکت کنندگان؟

- تعداد دختران تحصیلکرده و دانشجو در بین آنها بسیار است. مسأله این است که خانم های تحصیلکرده و فعال که در اجتماع حضور دارند این را حق خود می دانند که به علایق و خواسته های سالم خود بپردازند.

چند روز پیش، یک استاد دانشگاه از گسترش علاقه به شرکت در کلاسهای کاملاً زنانه در بین دختران جوان اشاره می کرد. او می گفت آنها به دنبال تنوع و برای یافتن تجارب نو به سمت این کلاس ها می روند. البته بر خورداری از تناسب اندام نیز یکی از دغدغه های